

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 204/03-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. novembra 2003 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. F. M., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 817/97 a v konaní vedenom pod sp. zn. E 1381/00 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. F. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. februára 2003 doručené podanie JUDr. F. M., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorým podal „*Sťažnosť na značné prieťahy konania Okresného súdu Bratislava I. vo veci výkonu rozhodn. sp. zn. E 817/97*“. Z obsahu uvedeného podania a jeho doplnení doručených ústavnému súdu 11. apríla 2003 a 19. mája 2003 však vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. E 817/97 a v konaní vedenom pod sp. zn. E 1381/00.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že na Okresnom súde Bratislava I sa na základe právoplatného uznesenia Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) č. k. 32 Co 14/97-29 z 22. apríla 1997 vedie od 30. októbra 1997 konanie o výkon tohto rozhodnutia ohľadom trov právneho zastúpenia v sume 2 880 Sk.

Podľa názoru sťažovateľa v predmetnom konaní dochádza „*k neprimeraným priet'ahom*“ napriek tomu, že už vyčerpal aj právne prostriedky nápravy tým, že na priet'ahy v konaní podal sťažnosť podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov predsedovi okresného súdu, ktorý „*uznal moju sťažnosť za dôvodnú a za priet'ahy súdu sa ospravedlnil*“. Sťažnosť na priet'ahy v konaní podal sťažovateľ aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, pričom opakovane poznamenal, že „*MS SR predmetnú vec sleduje už viac ako tri roky pod č. 8007/1999-31, doteraz však bez výsledku*“.

Sťažovateľ vzhľadom na svoje majetkové pomery požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v danom konaní pred ústavným súdom a navrhol, aby ústavný súd najmä na uvedené relevantné skutočnosti jeho sťažnosti vyhovel a tzv. petit svojej sťažnosti konkretizoval nasledovne: „*žiadam mi priznať primerané finančné zadosťučinenie voči Okresnému súdu Bratislava I. v sume 25 000 Sk.*“

II.

1. Zo spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. E 817/97, ktorý si ústavný súd zapožičal, vyplýva, že rozhodnutie tohto súdu z 29. januára 2001 č. k. E 817/97-36, ktorým zastavil výkon rozhodnutia nariadený uznesením z 12. októbra 1998 č. k. E 817/97-4, nadobudlo právoplatnosť 20. apríla 2001, a tým bolo právoplatne skončené konanie vo veci sp. zn. E 817/97.

2. Ústavný súd si zapožičal aj spis Okresného súdu Bratislava I sp. zn. E 1381/00. Z tohto spisu vyplýva, že sťažovateľ podal 29. novembra 2000 na okresnom súde proti povinnej osobe – M. K., súkromnému podnikateľovi, bytom B., návrh na nariadenie výkonu

rozhodnutia „na uspokojenie pohľadávky oprávneného v sume 2.880 Sk, ako aj trovy na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 251 a 323 a nasl. O. s. p. s odpísaním z účtu povinného vedeného v IRB v Bratislave č. účtu 837_952/5200 podľa právoplatného a vykonateľného uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 4. 1997 č. k. 32 Co 14/97-29“.

K uvedenému návrhu na výkon rozhodnutia dal konajúci sudca pripojiť spis sp. zn. E 817/97 a vzhľadom na prekážku už rozhodnutej veci nekonal do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o zastavení konania o výkon rozhodnutia vo veci vedenej pod uvedenou spisovou značkou.

Dňa 27. marca 2002 okresný súd uznesením č. k. E 1381/00-8 nariadil na základe návrhu sťažovateľa z 29. novembra 2000 výkon rozhodnutia odpísaním uplatnenej pohľadávky z účtu povinného v peňažnom ústave IRB, a. s., Bratislava. Tento peňažný ústav však 23. apríla 2002 vrátil okresnému súdu uvedené uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia odpísaním pohľadávky z účtu povinného s tým, že IRB, a. s., expozitúra Štúrova 5, Bratislava, nevedie žiadny účet povinného M. K.

Uznesením zo 4. júna 2002 č. k. E 1381/00-11 okresný súd výkon rozhodnutia nariadený týmto súdom pod č. k. E 1381/00-8 z 22. marca 2002 vyhlásil za neprípustný, pretože „bolo zistené, že účet povinného označený v uznesení, peňažný ústav povinného nevedie“. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 17. júna 2002 odvolanie.

Po opakovanom pokuse o doručenie uvedeného rozhodnutia povinnému a po zadovážení informácií od Registra obyvateľov Slovenskej republiky (3. októbra 2002) a od Ústrednej evidencie väzňov (4. októbra 2002) okresný súd uznesením z 24. októbra 2002 č. k. E 1381/00-17 ustanovil pre povinného opatrovníka, pretože sa v mieste bydliska nezdržuje, je neznámy, súd jeho adresu nezistil.

Dňa 17. februára 2003 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zo 4. júna 2002 sp. zn. E 1381/00.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. marca 2003 č. k. 14 CoE 14/03-20 uznesenie okresného súdu, ktorým vyhlásil výkon rozhodnutia nariadený uznesením zo 4. júna 2002 č. k. E 1381/00- 11 za neprípustný, potvrdil, pretože dospel k záveru, že „je vecne správne i keď z iných ako súdom prvého stupňa uvádzaných dôvodov“.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia krajského súdu, ktoré je pre prvostupňový súd záväzné, vyplýva, že:

„Podľa § 261 ods. 1 O. s. p. výkon rozhodnutia možno nariadiť len na návrh oprávneného.

Podľa § 149 ods. 1 a 3 O. s. p. ak komerčný právnik zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný ju zaplatiť komerčnému právnikovi.

Komerčný právnik je v prípadoch podľa § 149 ods. 3 O. s. p. platobným miestom, čo však neznamená, že sa stal účastníkom konania s právom podať návrh na výkon rozhodnutia vo svojom mene, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu uložilo vykonateľné rozhodnutie. Keďže v posudzovanom prípade odvolací súd zistil, že vymáhaná pohľadávka predstavuje trovy konania, ktorých náhradu priznal Krajský súd v Bratislave uznesením z 22. apríla 1997, č. k. 32 Co 14/97-29 nie oprávnenému samému ale účastníkom, ktorých oprávnený zastupoval, dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď výkon rozhodnutia, ktorý bol nariadený na základe návrhu podaného k tomu neoprávnenou osobou vyhlásil za neprípustný“.

Po doručení uvedeného rozhodnutia krajského súdu sťažovateľovi a opatrovníčke povinného okresný súd uznesením z 3. júla 2003 sp. zn. E 1381/00 návrh sťažovateľa na výkon rozhodnutia zastavil. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie 15. júla 2003 oprávnení 1. Mgr. G. H. a 2. Mgr. G. H., obaja zastúpení komerčným právnikom JUDr. F. M., teda sťažovateľom. Toto odvolanie bolo predložené krajskému súdu na rozhodnutie 28. augusta 2003 a bolo zaevidované pod sp. zn. 14 CoE 14/03.

III.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol

posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis rozhodnutie sp. zn. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 817/97 a v konaní vedenom pod sp. zn. E 1381/00.

1. Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. E 817/97, ústavný súd konštatuje, že toto konanie o výkon rozhodnutia bolo právoplatne skončené 20. apríla 2001 (pozri bod 1 časti II uznesenia).

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti na konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Predmetná sťažnosť z 24. februára 2003 bola ústavnému súdu doručená 26. februára 2003, teda v čase, keď už nedochádzalo k namietanému porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. II. ÚS 139/02). Konanie okresného súdu sp. zn. E 817/97 bolo právoplatne skončené 20. apríla 2001, teda dávno pred uplynutím dvojmesačnej lehoty ustanovenej zákonom na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, preto v tejto časti bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako oneskorene podanú.

2. Sťažovateľ namietal aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní o výkon rozhodnutia, ktoré je vedené pod sp. zn. E 1381/00.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s Európskym súdom pre ľudské práva ústavný súd prihliada pritom aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 36/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Predmetom konania pred okresným súdom je návrh sťažovateľa na výkon rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky v sume 2 880 Sk z titulu trov právneho zastúpenia, na základe právoplatného a vykonateľného uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 22. apríla 1997 č. k. 32 Co 14/97-29.

Predmetný návrh na výkon rozhodnutia bol podaný okresnému súdu 29. novembra 2000, avšak ohľadom identickej pohľadávky, ktorá sa stala predmetom tohto návrhu, okresný súd už 12. októbra 1998 pod č. k. E 817/97-4 vydal uznesenie o nariadení výkonu rozhodnutia, preto z dôvodu prekážky rozhodnutej veci do 20. apríla 2001, kým nebolo právoplatne zastavené konanie vo veci výkonu rozhodnutia vedenej pod sp. zn. E 817/97, okresný súd nekonal o danom návrhu. Namietané konanie pred okresným súdom ústavný súd teda nehodnotil izolovane, ale posúdil ho komplexne aj s ohľadom na okolnosti, ktoré sa na jeho predĺžení podieľali, pričom prihliadol aj na právny názor, ktorý zaujal Krajský súd v Bratislave vo svojom uznesení z 31. marca 2003 č. k. 14 CoE 14/03-20, podľa ktorého bolo neprípustné, aby sťažovateľ bol v konaní sp. zn. E 1381/00 účastníkom konania.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. I. ÚS 102/2, I. ÚS 41/03, I. ÚS 48/03, I. ÚS 128/03). V okolnostiach danej veci, keď najmä vzhľadom na plynulé konanie okresného súdu od 27. marca 2002, keď uznesením č. k. E 1381/00-8 nariadil na základe návrhu sťažovateľa výkon rozhodnutia, a rovnako v neskoršom období postup okresného súdu smeroval

k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa, čo je základným účelom dotknutého práva (pozri napr. I. ÚS 41/02), ústavný súd nepovažoval za takýto priet'ah jedenásťmesačnú nečinnosť okresného súdu v období od 20. apríla 2001 do 27. marca 2002, pretože po uvedenom období okresný súd vo veci sústavne konal, vydal tri rozhodnutia (27. marca 2002, 4. júna 2002 a 3. júla 2003), pričom vo veci rozhodoval už aj Krajský súd v Bratislave (31. marca 2003). Podľa názoru ústavného súdu na základe uvedenej nečinnosti v počiatočnom štádiu napadnutého konania nemožno ani z hľadiska komplexného posúdenia danej veci dospieť k záveru, že by postupom okresného súdu došlo k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Okrem uvedeného ústavný súd poukazuje na záväzné právne stanovisko Krajského súdu v Bratislave zaujaté v jeho uznesení z 31. marca 2003 č. k. 14 CoE 14/03-20, podľa ktorého bolo v podstate od začiatku napadnutého konania neprípustné, aby sťažovateľ bol v konaní sp. zn. E 1381/00 účastníkom konania.

Článok 48 ods. 2 v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ochranu pred porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov v konaní pred súdom len jeho účastníkovi, pretože len vo vzťahu k nemu sa plní účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (I. ÚS 55/02, II. ÚS 10/01). Sťažovateľa podľa uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 CoE 14/03-20 nemožno však považovať za účastníka konania, ktorý by bol z hľadiska cit. článku ústavy priamo dotknutý postupom okresného súdu. Z týchto dôvodov pre nedostatok priamej súvislosti medzi namietaným postupom okresného súdu a označeným základným právom ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 10/02, I. ÚS 93/03).

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2003